

Bilagsfortegnelse

Bilag 1	Tidsplan
Bilag 2	Kundens it-miljø samt krav til udviklingsmiljø
Bilag 3	Leverancebeskrivelse
Bilag 3a.	Kundens Behovsopgørelse
Bilag 3a.i.	Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov
Bilag 3a.ii.	Kundens Kravliste
Bilag 3b.	Leverandørens Overordnede Løsningsbeskrivelse
Bilag 4	Dokumentation
Bilag 5	Ændringshåndtering
Bilag 6	Test og Prøver
Bilag 7	Den Agile Metode og samarbejdsorganisation
Bilag 8	Leverandørens projektorganisation og indsigt
Bilag 9	Kundens projektorganisation og indsigt
Bilag 10	Vedligeholdelse og support
Bilag 11	Servicemål
Bilag 12	Drift
Bilag 13	Forpligtelser ved ophør
Bilag 14	Vederlag og betalingsplan samt øvrige priser
Bilag 15	Incitamenter
Bilag 16	Licensbetingelser mv.

Fejl

Der foreligger en Fejl i det leverede, såfremt den i en Delleverance leverede del af Leverancen ikke opfylder de i Leverancebeskrivelsen (dog bortset fra Øvrige Krav som er bortfaldet inden Overtagelse) og Kontrakten i øvrigt fastsatte krav og forpligtelser, herunder de af Leverandøren givne garantier, eller i øvrigt ikke har den kvalitet eller fungerer, som Kunden kunne forvente på grundlag af Kontrakten, eller såfremt God it-skik ikke er overholdt, medmindre der er tale om bagatelagtige forhold.

Der foreligger en Fejl i relation til vedligeholdelse og eventuel Drift, såfremt Leverandørens ydelser ikke opfylder de i Kontrakten fastsatte krav, herunder kravene til servicemål og de af Leverandøren givne garantier, eller såfremt God it-skik ikke er overholdt, og forudsat, at der ikke er tale om bagatelagte afvigelser.

Se tillige definitionen af Mangel.

Fejlliste

Liste over Fejl, der konstateres i forbindelse med en prøve, jf. punkt 7.2.1.

Forretningsmæssige Mål og Behov

Kundens særlige Forretningsmæssige Mål og Behov angivet i Bilag 3a.i og som konkret udtrykt i Kundens Behovsopgørelse, herunder ved detailspecificeringen af kravene i forbindelse med planlægningen af de enkelte iterationer.

God it-skik

En af it-branchen alment accepteret god udførelse inden for et bestemt område.

Ibrugtagning

Den dag, hvor Kunden tager en Delleverance i brug til daglig afvikling af sine forretningsmæssige opgaver.

Installationsdag

Den dag, hvor Leverandøren over for Kunden godtgør, at eventuelt udstyr, der indgår i en Delleverance, er tilsluttet i funktionsdygtig stand hos Kunden, og hvor licenser til Programmet på det aftalte udstyr er tilgængelige, jf. punkt 7.3.

Interne Test

Interne Test er en indarbejdet del af den agile proces. Interne Test foretages løbende i forbindelse med udviklingsprocessen som led i hver enkelt Iteration med henblik på at teste, om de fastlagte acceptkriterier til ydelserne omfattet af de enkelte Iterationer er opfyldt.

Iterationer

Forholdsvis korte projekttrin. Varigheden aftales Parterne imellem som et led i anvendelse af den Agile Metode. En Iteration afsluttes med en Intern Test.

Kontrakten

Denne Kontrakt med bilag og alle senere ændringer og tillæg.

Kravliste

Liste over Kundens udarbejdede krav til Leverancen i prioriteret rækkefølge, jf. Bilag 3a.ii.

Kundespecifikt Programmel

Programmel, der ikke i Bilag 3 rubriceres som Standardprogrammel.

Leverancen

Alle ydelser omfattet af Kontrakten, der skal leveres af Leverandøren senest ved Overtagelse af den sidste Delleverance i Projektet. Dette omfatter bl.a. Leverandørens styring af Projektet, rådgivning, styring af ressourceforbrug, rapportering, kvalitetssikring, Programmel, udstyr, Dokumentation, implementering, uddannelse og øvrige ydelser, der skal leveres senest ved Overtagelse. Drift samt vedligeholdelse og support er ikke en del af Leverancen, selvom den eventuelt udføres forud for Overtagelse.

Leverancebeskrivelse

Ved Kontraktens indgåelse udgøres Leverancebeskrivelsen af Kundens Behovsopgørelse og Leverandørens Overordnede Løsningsbeskrivelse. Leverancebeskrivelsen justeres løbende i forbindelse med Projektets gennemførelse som et led i anvendelsen af den Agile Metode, jf. punkt 5 og punkt 6.

Leveranceplan

Plan over de aktiviteter og opgaver, som Parterne fastlægger, skal udføres i en Delleverance. Leveranceplanen udgør en del af Bilag 1.

Mangel

Der foreligger en Mangel i det leverede, såfremt den i en Delleverance leverede del af Leverancen ikke opfylder de i Leverancebeskrivelsen (dog bortset fra Øvrige Krav som er bortfaldet inden Overtagelse) og Kontrakten i øvrigt fastsatte forpligtelser, herunder de af Leverandøren givne garantier, eller i øvrigt ikke har den kvalitet eller fungerer, som Kunden kunne forvente på grundlag af Kontrakten, eller såfremt God it-skik ikke er overholdt, medmindre der er tale om bagatelagtige forhold.

Der foreligger en Mangel i relation til vedligeholdelse og eventuel Drift, såfremt Leverandørens ydelser ikke opfylder de i Kontrakten fastsatte krav, herunder kravene til servicemål og de af Leverandøren givne garantier, eller såfremt God it-skik ikke er overholdt, og forudsat, at der ikke er tale om bagatelagtige afvigelser.

Se tillige definitionen af Fejl.

Meddelelse

Skriftlig kommunikation afgivet i overensstemmelse med punkt 36.2 eller meddelelse givet på styregruppemøde, som fremgår af godkendt referat.

Offentlig Institution

Ministerier, styrelser, statsvirksomheder, selvstændige offentlige virksomheder (SOV), kommuner, regioner, offentlige forvaltningssubjekter, kommunale virksomheder, råd og nævn samt selvejende institutioner, hvis drift i det væsentlige finansieres med offentlige midler. Statslige aktieselskaber samt aktieselskaber med kommunal deltagelse er ikke omfattet.

Omfang

Leverancens Omfang udgøres af den fastlagte afgrænsning af de ydelser, der skal leveres i Projektet, jf. Bilag 3, samt af eventuelle aftalte Egentlige Ændringer og bestilte Optioner. Afgrænsningen foretages med udgangspunkt i Kundens Behovsopgørelse (Bilag 3a), og de heri indeholdte (Bilag 3a.i) Forretningsmæssige Mål og Behov.

Optioner

En ret for Kunden til, til de i Kontrakten fastsatte priser og øvrige vilkår, at kræve opfyldelse af yderligere krav end de i Kravlisten anførte ved inddragelse af de i Bilag 3 beskrevne krav eller yderligere funktionaliteter i den agile proces. De i Bilag 3 beskrevne Optioner kan bestilles til levering samtidig med og som en del af Leverancen eller som en Selvstændig Opgave.

Overordnede Løsningsbeskrivelse

Leverandørens overordnede beskrivelse af, hvorledes Leverandøren vil opfylde Kundens Behovsopgørelse. Leverandørens Overordnede Løsningsbeskrivelse indeholder risikologgen.

Overtagelse

Den dag hvor Leverandøren består overtagelsesprøven for en Delleverance eller Selvstændig Opgave, forudsat at Kunden efterfølgende skriftligt godkender overtagelsesprøven for Delleverancen/den Selvstændige Opgave, eller Kunden tager hele eller dele af en Delleverance uberettiget i brug, jf. punkt 13.2.

Parterne

Ved Parterne forstås Kunden og Leverandøren og ved Part en af disse.

Programmel

Består af Kundespecifikt Programmel og/eller Standardprogrammel. Omfatter også grænseflader.

Projektet

Det af Kontrakten omfattede projekt vedrørende Leverancen samt drift, vedligeholdelse og support, jf. punkt 3.

Projektleder

Samarbejdsorganisationens projektleder, jf. Bilag 7.

Projektplan

Plan over de aktiviteter og opgaver, som Parterne fastlægger, skal udføres i Projektet som helhed. Projektplanen udgør en del af Bilag 1.

Release

En mindre opdatering af Standardprogrammel eller Kundespecifikt Programmel, herunder men ikke begrænset til fejlrettelser. Almindeligvis kendetegnet ved, at identifikationsnummeret for Programmet ændres med en decimal (f.eks. fra 5.0 til 5.1).

Selvstændig Opgave

Optioner eller Egentlige Ændringer som ikke afprøves som en del af en Delleverance.

Standardprogrammel

Programmel der i Bilag 3 rubriceres som Standardprogrammel, idet det dels hverken er tilpasset, tilrettet eller udviklet specielt til Kunden i forbindelse med Leverandørens opfyldelse af Kontrakten, dels er tilgængeligt for enhver på almindelige kommercielle eller ikke-kommercielle og lige vilkår.

Standardvedligeholdelses- og Standardudviklingsværktøjer

Vedligeholdelses- og udviklingsværktøjer, som er almindeligt tilgængelige på det danske marked på sædvanlige kommercielle vilkår.

Systemdokumentation

Beskrivelse af Leverancen rettet mod driftspersonale, udviklere og andre medarbejdergrupper, der har behov for indsigt i arkitektur og kode med henblik på at kunne ændre parametre, rette, vedligeholde og/eller driftsafvikle Programmet.

Tidsplanen

Ved Tidsplanen forstås en samlet tidsplan for Projektet, jf. Bilag 1.

Tredjeparts Standardprogrammel

Standardprogrammel produceret af tredjepart.

Version

En opdatering der indeholder væsentligt ændret funktionalitet udover fejlrettelser. Almindeligvis kendetegnet ved, at hovednummeret for versionen ændres (f.eks. fra 5.1 til 6.0).

Øvrige Krav

Krav (funktionelle og non-funktionelle) angivet i Kundens Kravliste (Bilag 3a.ii) som ikke udgør Absolutte Krav.

2. BAGGRUND OG FORMÅL

2.1 Indledning

Kontrakten regulerer Leverandørens og Kundens rettigheder og forpligtelser i forbindelse med gennemførelse af et større it-projekt (Projektet) hos Kunden.

Gennemførelsen af Projektet vil ske med hovedvægt på Leverandørens udviklings- og implementeringsydelser og i nær sammenhæng med Leverandørens rådgivning og styring af Projektet.

Projektet gennemføres som et agilt forløb under anvendelse af den Agile Metode.

2.2 Baggrund, formål samt beskrivelse af Leverancen

[Beskriv baggrunden for indgåelse af Kontrakten, herunder baggrunden for at tilrettelægge Projektet under anvendelse af en agil metode, og Kundens formål med Projektet, herunder vigtige forretningsmæssige mål og behov.]

Såfremt formålsangivelsen er omfattende, kan Kunden vælge at lade denne være indeholdt i bilag 3a og blot henvise hertil i nærværende punkt i Kontrakten. Bilag 3a har i øvrigt typisk ikke har noget selvstændigt indhold, men udgør blot den kontraktuelle samlebetegnelse for bilagets to underbilag: Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov og Kundens Kravliste.]

3. LEVERANCEN

3.1 Omfang

Leverandøren skal levere de ydelser, der er beskrevet i Leverancebeskrivelsen (Bilag 3), herunder aftalte Egentlige Ændringer og bestilte Optioner.

Leverancens Omfang kan alene ændres inden for de rammer og i overensstemmelse med de principper, der er forudsat og beskrevet i punkt 6.3 og punkt 14.

3.2 Leverandørens leveranceansvar

3.2.1 Generelt

Det overordnede leveranceansvar påhviler Leverandøren, idet Kunden dog har et medansvar for Projektets gennemførelse. Kunden er således forpligtet til at deltage aktivt i Projektet som beskrevet i Kontrakten, jf. punkt 10, Bilag 7 og Bilag 9.

3.2.2 Leverancer

Leverandøren skal levere ydelser, der besidder de egenskaber og opfylder de krav, der fremgår af Kontrakten, herunder navnlig Leverancebeskrivelsen (Bilag 3) samt de ændringer der aftales undervejs, jf. punkt 6. Ydelserne skal være egnet til at understøtte Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov. Leverede ydelser omfatter også bestilte Optioner, jf. punkt 14.

Leverandøren skal levere aftalte leverancer i form af testede og af Kunden godkendte Delleverancer. Hver Delleverance omfatter de af en eller flere gennemførte Iterationer omfattede leverancer, som opfylder et eller flere af Kundens krav. Det nærmere indhold af de enkelte Delleverancer, herunder hvilke dele af Leverancen der skal tilvejebringes i de pågældende Delleverancer og eventuelle Afhængigheder mellem disse, er specificeret i Bilag 3.

Leverandøren er forpligtet til som minimum at levere sådanne leverancer, der opfylder de krav i Kravlisten (Bilag 3a.ii), som er angivet som Absolutte Krav, og skal bestræbe sig på at levere så mange af de Øvrige Krav som muligt. Kunden kan således ikke nægte at godkende en prøve med henvisning til manglende opfyldelse af Øvrige Krav.

3.2.3 Styring af Projektet

Leverandøren skal forestå styringen af Projektet under forudsætning af Kundens aktive deltagelse, jf. punkt 3.2.1.

Styringen af Projektet sker som nærmere beskrevet i Bilag 7.

3.2.4 Rådgivning

Leverandøren skal løbende rådgive Kunden om, hvorledes Leverancens egnethed i forhold til Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov bedst sikres. Leverandørens rådgivning skal således sikre, at Projektet løbende udmønter sig i leverancer med forretningsmæssig værdi for Kunden. Leverandøren skal herunder rådgive Kunden om ny teknologi eller nye løsninger, som har betydning for Leverandørens ydelser, herunder hvorledes Leverandøren kan løse Kundens behov. Rådgivningen skal endvidere sikre, at Kunden er eller burde være opmærksom på de med Kundens valg forbundne konsekvenser og risici, herunder dels i relation til, hvorledes Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov kan opfyldes i efterfølgende Iterationer, dels i relation til Kundens licensaftaler, jf. Bilag 16.

Indholdet af Leverandørens rådgivning af Kunden er nærmere beskrevet i Bilag 7.

3.2.5 Styring af ressourceforbrug

Leverandøren har det overordnede ansvar for styring af ressourceforbrug.

Leverandøren skal i den forbindelse sikre, at Projektet kan gennemføres i overensstemmelse med det i Tidsplanen (Bilag 1) angivne og inden for det fastlagte vederlag for den samlede Leverance.

3.2.6 Rapportering

Leverandøren skal løbende rapportere om og forelægge status for Projektet for Kunden. Leverandøren skal i den forbindelse stille en oversigt til rådighed, der på løbende basis, som nærmere angivet i Bilag 7, illustrerer status og fremdrift for Projektet.

Rapportering skal ske i overensstemmelse med retningslinjerne fastlagt i Bilag 7.

3.2.7 Kvalitetssikring

Leverandøren er forpligtet til at opretholde en kvalitetssikring under Leverancens udførelse, der opfylder kravene i Bilag 3 og God it-skik.

3.3 Tredjeparts Standardprogrammel

Leverandøren har som en del af Leverancen valgt at basere *[en del af]* sine leverancer på Tredjeparts Standardprogrammel som nærmere angivet i Leverancebeskrivelsen (Bilag 3).

3.4 Udstyr

Leverandøren skal levere det udstyr, der er angivet i Leverancebeskrivelsen (Bilag 3) eller som i øvrigt er nødvendigt for, at Kontraktens krav kan opfyldes.

3.5 Dokumentation

Leverandøren skal levere den Dokumentation, der er nødvendig for at udnytte Leverancen, herunder Systemdokumentation for de tekniske grænseflader i Leverancen. Endvidere skal Leverandøren levere den Dokumentation til Kunden, der er nødvendig for, at tredjemand på rimelige og sædvanlige vilkår kan varetage Drift og udføre vedligeholdelse af Programmel og udstyr samt ændring af Kundespecifikt Programmel og eventuelt af Standardprogrammel i henhold til Kontraktens øvrige bestemmelser.

Dokumentationen skal udarbejdes løbende i forbindelse med de enkelte Iterationer og udgør en del af de aftalte Delleverancer.

Metoden, hvorefter Dokumentation udarbejdes, fremgår af Bilag 4. I Bilag 4 er specificeret de nærmere krav til Dokumentationen, herunder Dokumentationen for de tekniske grænseflader samt den Dokumentation Leverandøren skal levere ved overtagelsesprøven eller andre prøver.

Dokumentationen skal udformes i overensstemmelse med God it-skik og opfylde de i Kontrakten fastsatte krav, herunder i Bilag 4.

Brugerdokumentation skal foreligge på dansk, og øvrig Dokumentation skal foreligge på dansk eller engelsk, medmindre andet er angivet i Bilag 4. Dokumentationen kan i sædvanligt omfang stilles til rådighed for Kunden som en integreret del af det relevante Programmel eller som online-dokumentation, herunder ved at Leverandøren anviser en web-adresse eller lignende, hvorigennem Kunden kan få adgang til Dokumentationen.

Leverandøren skal i takt med iværksættelse af Agile Tilpasninger og Egentlige Ændringer ændre den leverede Dokumentation, så denne fortsat opfylder de i nærværende punkt stillede krav.

3.6 Konvertering

Såfremt Leverandøren skal konvertere data eller tilbyder dette som en Option, fremgår kravene hertil af Bilag 3, herunder format, medie mv. for data, som skal konverteres. I Bilag 3 er tillige angivet fristen for udnyttelse af en eventuel Option.

Leverandøren skal i forbindelse med indsættelsen af data etablere de nødvendige optællinger, afstemninger mv. til verificering af, at startdata er korrekte.

Kunden er ansvarlig for kvaliteten og tilstedeværelsen af oprindelige data i aftalt format, jf. Bilag 3, samt for at dette stilles til rådighed for Leverandøren.

3.7 Uddannelse

Leverandøren skal levere den i Bilag 3 beskrevne uddannelse til Kundens medarbejdere.

3.8 Øvrige ydelser

Ud over det anførte i punkt 3.1 - punkt 3.7 skal Leverandøren ved opfyldelse af Kontrakten levere de øvrige ydelser, der er angivet i Leverancebeskrivelsen, jf. Bilag 3.

4. KUNDENS IT-MILJØ

De dele af Kundens it-miljø, der har betydning for Leverancen samt vedligeholdelse og eventuel Drift af Leverancen, er beskrevet i Bilag 2.

Leverandøren har i Bilag 2 angivet eventuelle krav til ændringer i Kundens it-miljø, herunder behov for yderligere licenser, opgraderinger mv., som forudsætning for at opfylde kravene i Kontrakten eller som forudsætning for de i punkt 6.2 angivne muligheder for at foretage Agile Tilpasninger inden for det aftalte omfang eller de i Bilag 3 angivne muligheder for at foretage Egentlige Ændringer.

Leverandøren opdaterer Bilag 2, herunder angiver eventuelle supplerende krav til ændringer i Kundens it-miljø, i det omfang afklarings- og planlægningsfasen giver anledning hertil, jf. punkt 5.1.1. Leverandøren kan dog alene stille sådanne supplerende krav til ændringer i Kundens it-miljø, som Leverandøren ikke forudså eller burde have forudset på tidspunktet for Kontraktens indgåelse. Kunden skal herefter inden for [...] Arbejdsdage skriftligt meddele, om dette kan godkendes. Parterne aftaler i samme forbindelse, hvorledes de nødvendige anskaffelser foretages. Projektplanen skal i den forbindelse tage højde for, hvornår sådanne supplerende anskaffelser skal være installeret i Kundens it-miljø.

Parterne skal i øvrigt under Projektet i fællesskab i forbindelse med planlægningen af Leverancens forløb sikre, at eventuelle behov for ændringer i eller opgradering af Kundens it-miljø samt eventuelle problemer med Kundens it-miljø kan konstateres på det tidligst mulige tidspunkt i Projektet.

Såfremt der, som led i Projektet opstår behov for ændring af kravene til Kundens it-miljø, er Leverandøren forpligtet til at rådgive Kunden herom. Det påhviler samtidig Leverandøren at foreslå den fornødne tilretning af Bilag 2 i overensstemmelse med proceduren i punkt 6.

Leverandøren er forpligtet til straks at give Kunden besked, hvis der konstateres fejl i eller problemer med Kundens it-miljø, der har betydning for Leverandørens opfyldelse af kravene i Kontrakten. Leverandøren er samtidig forpligtet til at anvise Kunden nødvendige tiltag til afhjælpning heraf, således at Leverancen i videst muligt omfang ikke forsinkes.

Såfremt Leverandørens krav til Kundens it-miljø er opfyldt, skal Leverancen samt udførelse af vedligeholdelse og eventuel Drift være tilstrækkelig til sammen med Kundens it-miljø og Kundens deltagelse, jf. punkt 10, at opfylde kravene i Kontrakten. Det er en forudsætning herfor, at der ikke i Kundens it-miljø forekommer fejl eller ikke opfyldte forudsætninger, jf. Bilag 2, der har betydning for Leverandørens opfyldelse af kravene i Kontrakten. Såfremt Kundens it-miljø ikke opfylder disse krav, frigøres Leverandøren fra at opfylde krav til Leverancen, vedligeholdelse eller eventuel Drift, i det omfang det er begrundet i Kundens manglende opfyldelse af Leverandørens forudsætninger som angivet i Bilag 2.

Kunden må forvente, at Leverandørens vedligeholdelsesforpligtelser efter udløb af garantiperioden forudsætter, at Kunden har et tidssvarende it-miljø. Leverandøren forpligter sig til at angive nye krav og beskrivelser senest samtidig med, at nye Versioner eller Releases tilbydes installeret hos Kunden. Såfremt Parterne ikke kan opnå enighed om den løbende udvikling af it-miljøet, iværksættes proceduren beskrevet i punkt 37.3.

5. LEVERANCENS UDFØRELSE

5.1 Leverancens påbegyndelse

5.1.1 Iværksættelse af en afklarings- og planlægningsfase

Umiddelbart efter Kontraktens indgåelse og i overensstemmelse med Tidsplanen (Bilag 1) iværksætter Parterne i fællesskab en afklarings- og planlægningsfase omfattende alle dele af Leverancen, hvor det videre forløb for levering af Leverancen overordnet tilrettelægges.

Parterne er gensidigt forpligtede til aktivt at deltage i afklarings- og planlægningsfasen og til at bidrage til en konstruktiv dialog om den nærmere tilrettelæggelse af Leverancen, herunder deltage i analyser, workshops og demonstrationer mv. Aktiviteterne i fasen er nærmere beskrevet i Bilag 1, Bilag 3 og Bilag 7.

Såfremt Kunden i forbindelse med kontraktunderskrivelsen bestiller en eller flere Optioner til levering samtidig med og som en del af Leverancen, indgår disse Optioner i afklarings- og planlægningsfasen.

Parterne drøfter Kundens Behovsopgørelse, herunder Kundens prioritering af krav i Kundens Kravliste (Bilag 3a.ii). Det påhviler Kunden løbende at holde Kundens behovsopgørelse, herunder Kundens Kravliste, opdateret, jf. Bilag 5, punkt 5.

Endvidere gennemgår og præciserer Parterne Tidsplanen (Bilag 1) og foretager i fællesskab og under Leverandørens styring en planlægning af Projektets videre forløb i form af en overordnet plan for Projektets Delleverancer, herunder den første Delleverances indhold af Iterationer.

Kunden foretager en foreløbig prioritering af krav og aktiviteter i den første Delleverances Iterationer.

Parterne foretager yderligere en detaljeret planlægning af aktiviteter og opgaver i den førstkommende Iteration, jf. punkt 5.2.1.

Parterne foretager i fællesskab en vurdering af de risici, der kan have betydning for Projektets gennemførelse, og Leverandøren foretager på baggrund heraf en opdatering af risikologgen (Bilag 3b). Leverandøren opdaterer løbende risikologgen efter retningslinjerne i Bilag 3b.

Leverandøren fremlægger en detaljeret opdatering af Tidsplanen (Bilag 1) og udarbejder i den forbindelse en Projektplan og Leveranceplan for de aktiviteter og opgaver, som, Parterne har aftalt, skal udføres henholdsvis i Projektet og de enkelte Delleverancer samt en Aktivitetsplan for den førstkommende Iteration, jf. punkt 5.2.1. Endvidere fremlægger Leverandøren opdaterede versioner af de øvrige bilag, der måtte have været genstand for ændringer/suppleringer under afklarings- og planlægningsfasen.

Kunden skal herefter inden for fem Arbejdsdage skriftligt meddele, om de opdaterede bilag, herunder Projekt-, Leverance- og Aktivitetsplanerne kan godkendes.

Gennemførelse af afklarings- og planlægningsfasen fritager ikke Leverandøren for ansvaret for, at Leverancen opfylder Kundens Absolutte Krav og de forpligtelser, der følger af Kontrakten i øvrigt.

5.1.2 Overordnede vederlags- og tidsestimater

Leverandøren skal i afklarings- og planlægningsfasen udarbejde overordnede vederlags- og tidsestimater ved brug af den i Bilag 14 angivne metode for udførelse af de enkelte Iterationer. Leverandøren skal sammenholde disse estimater med det fastlagte vederlag samt de aftalte leveringstidspunkter for de enkelte Delleverancer og den samlede Leverance.

5.1.3 Etablering af udviklings- og testmiljø

Til brug for Projektets gennemførelse etableres et udviklingsmiljø. Såfremt det fremgår af Leverancebeskrivelsen (Bilag 3), etableres endvidere et testmiljø. Miljøet/miljøerne er beskrevet i Bilag 2.

Tidspunkt og sted for etablering af miljøet/miljøerne fremgår af Tidsplanen (Bilag 1). Tilsvarende er Parternes respektive ansvar ved tilvejebringelse, Drift og vedligeholdelse af miljøet/miljøerne samt ejerskab hertil ved ophør af Parternes samarbejde beskrevet i Bilag 2.

I det omfang, miljøet/miljøerne skal etableres hos Kunden, skal Kunden sørge for at udføre de efter Leverandørens anvisninger fornødne forberedelser og for, at krav til it-miljø er opfyldt, inden for de i Tidsplanen (Bilag 1) fastsatte frister. Frist for Kundens modtagelse af Leverandørens anvisninger fremgår af Bilag 2.

Parterne må ikke benytte miljøet/miljøerne til andre formål end gennemførelse af nærværende Projekt, medmindre andet er fastlagt, jf. Bilag 2.

Miljøet/miljøerne opretholdes indtil Overtagelse af den sidste Delleverance med mindre andet er anført i Bilag 2.

5.2 Leverancens udvikling

5.2.1 Udvikling i Iterationer

Umiddelbart forinden hver enkelt Iterations påbegyndelse skal Parterne gennemgå Kravlisten med henblik på at foretage en evaluering og detaljeret planlægning af aktiviteter og opgaver, herunder prioritering af krav i den forestående Iteration. Parterne foretager fastlæggelsen på baggrund af erfaringer fra eventuelle tidligere Iterationer og inden for de overordnede rammer af Leveranceplanen.

Parterne skal ved planlægningen af den enkelte Iteration bestræbe sig på at opnå en passende kombination af Absolutte og Øvrige Krav således, at det sikres, at Absolutte Krav opfyldes, og at så mange som muligt af Kundens Øvrige Krav færdiggøres i den pågældende Delleverance. Såfremt dette er nødvendigt for at sikre, at Absolutte Krav opfyldes, er Leverandøren berettiget til at kræve, at Absolutte Krav medtages i en Iteration eller at Øvrige Krav udelades.

Som led i planlægningen af den kommende Iteration fastlægger Parterne acceptkriterier til de krav, som er omfattet af den pågældende Iteration. Acceptkriterierne fastlægges i overensstemmelse med retningslinjerne i Bilag 6.

På baggrund af Parternes planlægning skal Leverandøren udarbejde en Aktivitetsplan for de aktiviteter og opgaver, som, Parterne har aftalt, skal udføres i den forestående Iteration. I overensstemmelse med den i Bilag 14 angivne metode udarbejder Leverandøren et detaljeret Vederlags- og tidsestimater for Iterationen.

Igangsættelse af en Iteration kan først påbegyndes, når Kunden har godkendt forslag til Aktivitetsplan samt Leverandørens Vederlags- og tidsestimater for Iterationen. Kunden skal uden ugrundet ophold godkende sådanne forslag. Planlægning af en forestående Iteration og Kundens godkendelse af Aktivitetsplan samt Vederlags- og tidsestimater herfor skal foreligge inden den foregående Iteration slutter.

5.2.1.1 Manglende opfyldelse af krav inden for Vederlags- og tidsestimater

Det påhviler Leverandøren løbende at foretage opfølgning i forhold til det afgivne Vederlags- og tidsestimater for en Iteration. Såfremt der er risiko for, at opfyldelse af et eller flere af de af Iterationen omfattede krav ikke kan ske inden for estimaterne, skal Leverandøren straks underrette Kunden skriftligt herom. Underretningen skal indeholde en nærmere redegørelse for årsagen til den forventede ikke-opfyldelse.

Ved Meddelelse om forventet ikke-opfyldelse af et eller flere krav skal Kunden beslutte, hvorledes der skal forholdes med de ikke-opfyldte krav. Leverandøren er forpligtet til at rådgive Kunden herom.

Såfremt Kunden ikke træffer anden beslutning, jf. umiddelbart nedenfor, indgår de ikke-opfyldte krav på ny i Kundens Kravliste og i planlægningen af de efterfølgende Iterationer. Kunden skal herefter foretage en ændret prioritering af de af Delleverancen omfattede krav. Forestår der ikke efterfølgende Iterationer, bortfalder Øvrige Krav.

Kunden kan beslutte, at et eller flere af de ikke-opfyldte krav bortfalder. Beslutning om bortfald af Øvrige Krav udgør en Agil Tilpasning og skal ske efter retningslinjerne i punkt 6.2. Beslutning om bortfald af Absolutte Krav udgør en Egentlig Ændring og skal ske efter retningslinjerne i punkt 6.3.

Kunden kan beslutte, at Vederlags- og tidsestimater for Iterationen henholdsvis forhøjes og forlænges. En sådan beslutning udgør en Agil Tilpasning og skal ske efter retningslinjerne i punkt 6.2. Beslutningen medfører ikke, at det fastlagte vederlag og det aftalte leveringstidspunkt for Delleverancen kan overskrides.

5.2.2 Interne Test

Hver enkelt Iteration afsluttes med Leverandørens demonstration for Kunden af det færdige arbejde samt en Intern Test i testmiljøet af den del af Leverancen, som Leverandøren angiver som klar til levering. Interne Test gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 7.1.

6. ÆNDRINGER

6.1 Generelt

6.1.1 Ændringsanmodninger

Efter Kontraktens underskrivelse kan anmodning om ændringer fremsættes efter nedenstående retningslinjer. I afklarings- og planlægningsfasen fastsætter Kontraktens punkt 5.1.1 dog en særlig frist for godkendelse af de i forbindelse med afklarings- og planlægningsfasen opdaterede bilag på fem Arbejdsdage.

En ændringsanmodning kan fremsættes i form af en Agil Tilpasning, jf. punkt 6.2, eller som en Egentlig Ændring, jf. punkt 6.3.

Ved modtagelse af en ændringsanmodning fra Kunden skal Leverandøren foretage en vurdering af, om ændringsanmodningen skal behandles som en Agil Tilpasning i overensstemmelse med retningslinjerne beskrevet i punkt 6.2 eller som en Egentlig Ændring efter retningslinjerne beskrevet i punkt 6.3. Leverandøren skal uden ugrundet ophold efter modtagelse af ændringsanmodningen meddele Kunden sin vurdering.

6.1.2 Tvister

Såfremt Kunden er uenig i Leverandørens vurdering af kategorisering af en ændring, og kan Parterne ikke opnå enighed herom, iværksættes proceduren beskrevet i punkt 37.3. Indtil der er truffet afgørelse om kategorisering af ændringsanmodningen, skal Leverandøren behandle anmodningen som kategoriseret af Kunden.

6.2 Agile Tilpasninger

6.2.1 Omfattede tilpasninger

Ved Agile Tilpasninger skal i Kontrakten forstås de ændringer, der foretages ved brug af den Agile Metode som beskrevet i punkt 5, jf. Bilag 7, og som ligger inden for rammerne af Leverancens Omfang, jf. punkt 3.1.

Agile Tilpasninger foretages som et led i Leverancens udvikling på daglig basis og kan være initieret af begge Parter.

Som Agile Tilpasninger anses følgende former for ændringer:

- Kundens ændrede prioritering af Øvrige Krav i Kundens Kravliste (Bilag 3a.ii)
- Tilføjelse samt fravalg af Øvrige Krav i Kundens Kravliste (Bilag 3a.ii)

7.2.2 Ikke godkendt prøve

Såfremt en prøve ikke består som godkendt, er Leverandøren berettiget efter prøvens gennemførelse til at søge de konstaterede Fejl afhjulpet og gentage prøven med henblik på godkendelse, forudsat at dette kan ske inden for det i Tidsplanen aftalte tidspunkt for prøvens godkendelse eller senest [...] Arbejdsdage herefter. Gentagelse af prøven skal ske med et varsel på mindst fem Arbejdsdage. Leverandøren er når som helst i forløbet berettiget til at standse alle eller en enkelt prøve, såfremt godkendelseskriterierne for en prøve ikke er opfyldt, således at ressourcer kan anvendes på at rette Fejlen. Ved en sådan standsning betragtes prøven som ikke bestået, og Kunden har ret til at kræve hele prøven gentaget. Leverandøren skal godtgøre Kundens rimelige og sædvanlige eksterne meromkostninger ved prøvens gentagelse.

7.3 Installationsprøve

Leverandørens installation af eventuelt udstyr afsluttes med en installationsprøve, som dokumenterer, at det aftalte udstyr og Programmel er tilsluttet i funktionsdygtig stand hos Kunden, i det omfang som dette er nødvendigt for gennemførelse af overtagelsesprøve som nærmere anført i Bilag 6.

Såfremt det i Tidsplanen er fastsat, at installation sker ad flere gange, gennemføres installationsprøve for hver installation for så vidt angår det udstyr og Programmel, som er anført i Bilag 1 og Bilag 3 for de respektive installationer.

Indholdet af installationsprøven bestemmes, og installationsprøven gennemføres i overensstemmelse med kravene i Bilag 6.

7.4 Overtagelsesprøve

Overtagelsesprøven gennemføres af Leverandøren med Kundens aktive deltagelse. Såfremt overtagelsesprøven forudsætter deltagelse af tredjemand er dette angivet i Bilag 6.

Der gennemføres en overtagelsesprøve for hver Delleverance, som nærmere forudsat i Bilag 6. Overtagelsesprøven omfatter det, som leveres i den pågældende Delleverance samt integration med og Afhængigheder til eventuelle tidligere Delleverancer. Der foretages som udgangspunkt ikke test af funktionalitet mv., som er godkendt i en tidligere overtagelsesprøve, medmindre dette er angivet i Bilag 6, eller Kunden kan påvise en særlig anledning hertil.

Overtagelsesprøvens procedurer, indhold og godkendelseskriterier er fastsat i Bilag 6.

Ved Egentlige Ændringer og Optioner, der bestilles til levering som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3 og punkt 14.3, skal overtagelsesprøven også omfatte integration til den oprindelige Leverance.

Kunden kan ikke nægte godkendelse af en overtagelsesprøve under henvisning til, at godkendelseskriterierne til Øvrige Krav ikke er opfyldt. Såfremt godkendelseskriterierne til Øvrige Krav ikke er opfyldt, behandles dette som en Fejl, som anføres i Fejllisten, jf. punkt 7.2.

7.5 Driftsprøve

Driftsprøven gennemføres for hver Delleverance, der er overtaget af Kunden.

Ved Egentlige Ændringer og Optioner, der bestilles til levering som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3 og punkt 14.3, skal driftsprøven tillige omfatte den oprindelige Leverance.

10. KUNDENS DELTAGELSE

10.1 Indledning

Kunden har et medansvar for Projektets gennemførelse, og Kunden er forpligtet til at deltage aktivt i Projektet som forudsat i den Agile Metode og som angivet i Kontrakten, jf. punkt 5, punkt 8, punkt 10.2 - punkt 10.4 samt Bilag 7 og Bilag 9.

10.2 Generelle krav til Kundens deltagelse

Med henblik på at sikre Projektets fremdrift, skal Kunden afsætte den fornødne tid og dedikere nødvendige medarbejderressourcer på alle relevante niveauer i Kundens organisation gennem hele projektforsløbet samt yde medvirken i form af deltagelse i samarbejdsorganisationen, jf. punkt 8 og Bilag 7.

Kunden er ansvarlig for indholdet og prioriteringen af Kravlisten, herunder for, at de enkelte krav i Kravlisten er beskrevet med tilstrækkelig klarhed. Kunden skal løbende beskrive samt prioritere og omprioritere, herunder tilføje, fravælge og ændre, sine krav i Kravlisten med henblik på at sikre, at udviklingsprocessen udmønter sig i leverancer med den største forretningsmæssige værdi for Kunden. Kundens prioritering af Kravlisten sker på baggrund af Leverandørens rådgivning og estimering og skal være afstemt med Kundens egen organisation.

I Bilag 9 er Kundens kompetencer angivet, og Kundens deltagelse skal leveres på det deri anførte kompetenceniveau.

Henvendelser fra Leverandøren skal besvares uden ugrundet ophold, medmindre andet er aftalt.

Herudover skal Kunden yde almindelig medvirken i det omfang, man kan forvente i et projekt af denne karakter og af dette omfang.

10.3 Deltagelse i test og afprøvning

Kunden skal deltage i den løbende planlægning og udførelse af Interne Test og prøver, jf. punkt 7.

Omfanget af Kundens samt eventuel tredjemands deltagelse ved afvikling af Interne Test og prøver, herunder i hvilket omfang Kunden er forpligtet til at stille relevante data til rådighed til brug for afprøvning, er nærmere beskrevet i Bilag 6, Bilag 7 og Bilag 9. Karakteren af Kundens samt eventuel tredjemands deltagelse er beskrevet i Bilag 7.

10.4 Øvrige krav til Kundens deltagelse

I Bilag 9 er det angivet, i hvilket omfang Kunden herudover er forpligtet til at deltage i opfyldelsen af Kontrakten, herunder ved at stille oplysninger, Dokumentation, lokaler, udstyr, systemer, udviklings- og testmiljø mv. til rådighed.

Leverandøren kan rådgive og anmode Kunden om at deltage i opfyldelsen af Kontrakten ved at stille Standardprogrammel til rådighed for Leverancen. De nærmere retningslinjer herfor er angivet i Bilag 9. Leverandørens anvendelse af sådant Standardprogrammel er at sidestille med Leverandørens anvendelse af underleverandører, jf. punkt 11 og punkt 23.8.

De tidsmæssige krav til Kundens deltagelse er angivet i Bilag 9 og er tillige overordnet angivet i Tidsplanen (Bilag 1).

Angivelserne i Bilag 9 skal alene opfattes som forventninger til Kundens deltagelse baseret på Leverandørens erfaringer fra tidligere projekter. Anvendelsen af den Agile Metode og individuelle forhold hos Kunden, som ikke er detaljeret beskrevet i bilagene, indebærer, at der under forløbet kan opstå behov for justeringer heri, både angående omfang og indhold, herunder i form af en udvidelse af omfanget af Kundens deltagelse.

Leverandøren skal løbende påse, at Kunden deltager i Projektet som aftalt og estimeret i Bilag 9, eller som det kan forventes. Leverandøren skal straks give skriftlig besked til Kunden, såfremt Kunden ikke deltager i Projektets gennemførelse som aftalt og estimeret i Bilag 9, eller som det kan forventes. Kunden skal straks give skriftlig og begrundet underretning til Leverandøren, når Kunden må forudse, at der vil indtræde risiko for forsinkelse i relation til Kundens deltagelse.

11. BENYTTELSE AF UNDERLEVERANDØRER

Leverandørens eventuelle samarbejdspartnere, der bidrager til Projektet, er at anse som underleverandører.

Leverandørens anvendelse af underleverandører indebærer ingen begrænsning i Leverandørens ansvar for opfyldelse af kravene i Kontrakten.

Leverandørens anvendelse af underleverandører fremgår af Bilag 8.

Leverandøren kan ikke uden Kundens skriftlige samtykke overlade Kontraktens opfyldelse eller dele heraf til andre underleverandører end de, der er angivet i Bilag 8. Kunden kan ikke nægte et sådant samtykke uden rimelig grund.

Udskiftning af eventuelle nøglemedarbejdere hos underleverandører, der indgår i Leverandørens projektteam, skal ske efter retningslinjerne i punkt 8.

Selvom Kunden har samtykket i anvendelsen af en bestemt underleverandør, kan Kunden i alle forhold rette henvendelse til Leverandøren.

12. LEVERING

12.1 Leveringssted

Leverandøren skal levere på de i Bilag 3 anførte lokaliteter.

12.2 Tidsplan

12.2.1 Tids-, Projekt-, Leverance- og Aktivitetsplaner

Leverandøren skal levere de enkelte Delleverancer i overensstemmelse med Tidsplanen (Bilag 1), herunder Projekt-, Leverance og Aktivitetsplanerne.

Forud for kontraktindgåelsen er de aftalte leveringstidspunkter for de enkelte Delleverancer og den samlede Leverance fastlagt i Bilag 1, medmindre andet er fastlagt i Bilag 1. Leverandørens overordnede tidsestimater for udførelsen af de enkelte Iterationer er efterfølgende indarbejdet i Tidsplanen, jf. punkt 5.1.2.

Leverandøren skal løbende opdatere Tidsplanen (Bilag 1), herunder med Projekt-, Leverance- og Aktivitetsplanerne, som led i anvendelsen af den Agile Metode, jf. punkt 5.2.1, samt som

konsekvens af Parternes aftaler om Egentlige Ændringer til Leverancen, jf. punkt 6.3. En opdateret version af Tidsplanen skal til enhver tid være elektronisk tilgængelig for både Kunden og Leverandøren. Leverandøren skal sikre tilsvarende tilgængelighed for tidligere versioner af Tidsplanen.

12.2.2 Vedligeholdelse og Drift

Eventuel Vedligeholdelse samt Drift og support skal leveres fra de tidspunkter, der er angivet i Bilag 10 og Bilag 12.

12.2.3 Selvstændig Opgave

Egentlige Ændringer, der senere bestilles til levering som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3, skal leveres i henhold til den tidsplan, der aftales herfor. Optioner, der leveres som en Selvstændig Opgave, skal leveres på det i Optionen angivne tidspunkt.

12.2.4 Udskydelsesret

Ved Meddelelse med et varsel på mindst [20] Arbejdsdage har Kunden ret til efter drøftelse med Leverandøren at udskyde Projektet og som følge heraf de i Tidsplanen (Bilag 1) aftalte leveringstidspunkter. Kundens udskydelsesret kan ikke overstige [60] Arbejdsdage.

Såfremt Kunden ønsker at udskyde Projektet, kan Leverandøren betinge udskydelsen af, at Kunden godtgør Leverandøren dennes rimelige omkostninger forbundet med udskydelsen. Leverandørens rimelige omkostninger opgøres efter retningslinjerne fastlagt i Bilag 14.

12.3 Delleverancer

Leverancen er opdelt i Delleverancer som nærmere beskrevet i Tidsplanen (Bilag 1) og Leverancebeskrivelsen (Bilag 3).

13. IBRUGTAGNING, OVERTAGELSE OG RISIKO

13.1 Ibrugtagning

Delleverancerne kan Ibrugtages af Kunden fra Overtagelse.

Herudover kan Kunden ekstraordinært Ibrugtage en Delleverance helt eller delvist efter det i Tidsplanen (Bilag 1) aftalte tidspunkt for godkendelse af overtagelsesprøven, selvom prøven ikke er bestået. Det er en betingelse for Kundens Ibrugtagning, at årsagen, til at overtagelsesprøven ikke består som godkendt, ikke skyldes Kunden. Kunden er herefter forpligtet til at erlægge en forholdsmæssig del af betalingen, der er knyttet til godkendelse af overtagelsesprøven i overensstemmelse med betalingsplanen i Bilag 14. Kundens brug kan alene ske, såfremt dette ikke medfører væsentlig ulempe for Leverandørens færdiggørelse af de Absolutte Krav, der er omfattet af Delleverancen, og for gennemførelse af den aftalte overtagelsesprøve, medmindre Kunden kan godtgøre, at Ibrugtagning er nødvendig for at imødegå væsentlige tab.

13.2 Overtagelse

En Delleverance er overtaget af Kunden, når overtagelsesprøven for Delleverancen som helhed er skriftligt godkendt af Kunden, jf. punkt 7.4. For Egentlige Ændringer og Optioner, der bestilles til levering som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3 og punkt 14.3, sker Overtagelse, når Kunden til Leverandøren har afgivet Meddelelse, hvori overtagelsesprøven godkendes. Kunden er forpligtet til at udstede godkendelse, når godkendelseskriterierne er opfyldt, jf. Bilag 6.

I tilfælde af, at Absolutte Krav omfattet af Delleverancen har Afhængigheder til Absolutte Krav, som ikke er leveret, sker Kundens Overtagelse af en Delleverance dog betinget, idet den endelige overtagelse af Delleverancen først sker, når det eller de Absolutte Krav, hvortil Afhængigheden består, efterfølgende er overtaget af Kunden.

Såfremt der sker Ibrugtagning af hele eller dele af en Delleverance før Overtagelse af Delleverancen, uden at betingelserne i punkt 13.1 er opfyldt, har Leverandøren ret til ved Meddelelse at anmode Kunden om at ophøre med denne brug. Såfremt Kunden ikke efterkommer anmodningen inden 20 Arbejdsdage, anses Delleverancen for overtaget af Kunden.

Leverandøren bærer risikoen for en Delleverance indtil Overtagelse af den pågældende Delleverance. Såfremt der er sket Ibrugtagning af Delleverancen eller en del heraf forud for Overtagelse, overgår risikoen for de respektive dele af Delleverancen til Kunden fra Ibrugtagningen.

For eventuelt udstyr gælder dog, at Leverandøren kun bærer risikoen indtil Installationsdagen.

14. OPTIONER

14.1 Generelt

Efter Kontraktens underskrivelse kan Kunden bestille levering af Optioner efter nedenstående retningslinjer.

14.2 Optioner til levering som en del af Leverancen

Kunden kan bestille de i Bilag 3 indeholdte Optioner til levering samtidig med og som en del af en eller flere af Delleverancerne. Fristerne for bestilling er indeholdt i Bilag 3. Såfremt Kunden bestiller en Option inden for de angivne frister, bliver det af Optionen omfattede at betragte som en del af den pågældende Delleverance og skal i enhver henseende behandles som om, Optionen oprindeligt var indgået i Delleverancen, herunder med hensyn til afprøvning, overtagelse og vederlag, medmindre andet er angivet i Bilag 3.

De af Optionen omfattede krav indgår herefter i Kravlisten på linje med de allerede i Kravlisten indeholdte krav. Optionen indgår således som et led i Projektet ved den detaljerede planlægning af de enkelte Delleverancer og Iterationer.

14.3 Optioner til levering som en Selvstændig Opgave

Ved bestilling af Optioner, som ikke bestilles som en del af Leverancen, sker sådan levering som en Selvstændig Opgave. Kunden kan bestille de i Bilag 3 indeholdte Optioner som en Selvstændig Opgave. Fristerne for bestilling er indeholdt i Bilag 3.

Leverandøren er herefter forpligtet til at udvikle og implementere de af Optionen omfattede krav under anvendelse af den Agile Metode (Bilag 7) og i overensstemmelse med det i punkt 5.2 anførte. Kontraktens bestemmelser finder i øvrigt anvendelse for forhold, der ikke er reguleret i Bilag 3.

Ved opgørelse af bod, erstatning mv. sker dette på baggrund af det aftalte vederlag for den Selvstændige Opgave, og eventuelle garantisvigt eller anden form for misligholdelse relateret til disse Optioner behandles uafhængigt af Leverancen i øvrigt.

15. VEDLIGEHOJDELSE OG SUPPORT

15.1 Generelt

Leverandøren påtager sig at udføre vedligeholdelse og support af en Delleverance fra Overtagelse af den pågældende Delleverance, medmindre andet er angivet i Bilag 10, jf. punkt 12.2.2.

For Egentlige Ændringer og Optioner, der bestilles til levering som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3 og punkt 14.3, skal vedligeholdelse og support udføres fra Overtagelse af den pågældende Selvstændig Opgave, medmindre andet er angivet i Bilag 10.

Det nærmere omfang af vedligeholdelse og support og udførelse heraf er specificeret i Bilag 10. Vedligeholdelse af Programmell omfatter altid også den hertil hørende Dokumentation, jf. dog punkt 23.8.

Kunden er ikke forpligtet til at foretage opdatering med nye Versioner eller Releases. Såfremt en sådan opdatering er en forudsætning for Leverandørens opfyldelse af servicemål, er dette angivet i Bilag 10 med antal Versioner/Releases, som Kundern maksimalt kan være bagud. Endvidere kan en sådan opdatering være en forudsætning for Leverandørens pligt til fejlfahjælpning som led i vedligeholdelsesordningen, jf. Bilag 14.

Vedligeholdelse skal udføres i overensstemmelse med God it-skik og af kvalificeret personale, der har kendskab til Leverancen. Bestemmelserne i punkt 3.2.7, punkt 18 og punkt 19 om kvalitetssikring, audit og sikkerhed finder tilsvarende anvendelse, bortset fra krav til indsigt.

15.2 Vedligeholdelsesordningens tidsfrister

Tidsfrister for Leverandørens påbegyndelse af fejlfahjælpning fremgår af Bilag 11, jf. dog punkt 23.8 vedrørende tredjepartsprogrammel.

Kategoriseringen af en Fejl afhænger særligt af, om Fejlen er kritisk for løsning af Kundens opgaver og for opfyldelse af Leverancebeskrivelsen, samt om Fejlen kan omgås. Ved omgåelse forstås blandt andet anvendelse af andre og/eller yderligere indtastninger eller funktioner samt Kundens benyttelse af ændrede arbejdsprocesser.

Fejl kategoriseres af Parterne i fællesskab i forbindelse med Kundens rapportering af Fejlen. Ved uenighed om kategorisering af Fejlen finder bestemmelserne i punkt 37.2 anvendelse. Indtil der er truffet afgørelse i tilfælde af uenighed om kategorisering af den rapporterede Fejl, skal Leverandøren afhjælpe denne i forhold til Kundens kategorisering.

Tidsfristerne for påbegyndt og gennemført fejlfahjælpning regnes fra det tidspunkt, hvor Leverandøren har modtaget Kundens fyldestgørende reklamation, jf. Bilag 10, til det tidspunkt, hvor Leverandøren henholdsvis har påbegyndt afhjælpning eller har afhjulpet Fejlen samt afgivet underretning herom til Kunden, jf. Bilag 10. Såfremt Leverandøren efter aftale med Kunden anvender fjerndiagnose, anses fejlfahjælpning for påbegyndt på det tidspunkt, hvor Leverandøren har etableret eller forsøgt at etablere den aftalte forbindelse.

15.3 Udførelse

Fejlfhjælpning og andre vedligeholdelsesarbejder skal planlægges og udføres, så de er til mindst mulig gene for Kunden.

I tilfælde af vedligeholdelsesarbejder, der udføres på Leverandørens initiativ, og i de tilfælde, hvor det ikke på forhånd er fastlagt, hvornår Leverandøren skal udføre vedligeholdelse, skal Kunden så vidt muligt varsles derom mindst 10 Arbejdsdage i forvejen, jf. Bilag 10.

Kunden kan kræve, at vedligeholdelsesarbejder finder sted uden for Kundens normale arbejdstid. Fremgår andet ikke af Bilag 10 eller Bilag 14, betaler Kunden i så fald et ekstra vederlag derfor i overensstemmelse med Bilag 14, uanset årsagen til vedligeholdelsesarbejdet.

Såfremt vedligeholdelsesarbejder nødvendiggør en hel eller delvis afbrydelse af Kundens brug udenfor eventuelle aftalte servicevinduer, skal Leverandøren indhente Kundens tilladelse dertil, forinden afbrydelse finder sted. Nægter Kunden at tillade en sådan afbrydelse straks efter Leverandørens anmodning derom, er dette at betragte som en af Kunden anmodet udskydelse af det pågældende vedligeholdelsesarbejde. Såfremt den udskudte vedligeholdelse er årsag til manglende opfyldelse af servicemål, jf. Bilag 11, eller andre krav, er Leverandøren ikke ansvarlig derfor i den periode, som vedligeholdelsen udskydes.

Leverandøren skal ved fejlfhjælpning holde Kunden løbende underrettet om status for denne.

16. DRIFT

Såfremt Leverandøren skal varetage Drift eller tilbyder dette som en Option, er ydelsen og vilkårene herfor nærmere beskrevet i Bilag 12. Heri er tillige angivet fristen for udnyttelse af en eventuel Option.

Bestemmelserne i punkt 3.2.7, punkt 18 og punkt 19 om kvalitetssikring, audit og sikkerhed finder tilsvarende anvendelse, bortset fra krav til indsigt.

Driften varetages af de enkelte Delleverancer og varetages fra Overtagelse af en Delleverance.

Kunden kan, såfremt det ikke er aftalt, at Leverandøren varetager Driften, til enhver tid overlade Driften til en af Kunden valgt tredjemand. Såfremt Leverandøren har særlige krav til - eller der i øvrigt gælder særlige forudsætninger for - en sådan Drift ved tredjemand, skal dette være angivet i Bilag 12. Sådanne krav må ikke være urimelige og skal være begrundede. Kunden er indforstået med, at Leverandøren kan stille begrundede rimelige og saglige krav til tredjemands Drift som forudsætning for opfyldelse af de servicemål, som Leverandøren skal opfylde under Kontrakten. Disse krav skal ligeledes være angivet i Bilag 12.

Leverandøren indestår for at stille nødvendig Dokumentation og Kundespecifikt Programmel til rådighed for tredjemand til brug for Driften, medmindre andet er anført i Bilag 12.

17. SERVICEMÅL

17.1 Generelt

Servicemålene har til formål at opstille krav til svartid, reaktionstid og tilgængelighed. Servicemålene er fastsat i Bilag 11.

Servicemålene omfatter Leverancen, herunder også Øvrige krav, som ikke er bortfaldet, jf. punkt 5.2.1.1.

Servicemålene omfatter hele Leverancen, medmindre andet er udtrykkeligt angivet i Bilag 11.

Servicemålene skal være opfyldt fra Overtagelse af de enkelte Delleverancer, medmindre andet fremgår af Bilag 11.

Ved uenighed mellem Parterne om kategorisering af en Fejl, eller om kravene til servicemål er opfyldt, finder punkt 37.2 anvendelse.

17.2 Manglende opfyldelse af servicemål

Bilag 11 kategoriserer manglende opfyldelse af svartid og reaktionstid i forskellige fejlkategorier (fejlkategori I, II, III, IV eller V) samt angiver en vægtningsværdi for hver fejlkategori. Såfremt der gælder forskellige krav for de enkelte Delleverancer, er dette også angivet i Bilag 11.

Manglende opfyldelse af krav til svartid og reaktionstid i en kalendermåned må ikke overstige de i Bilag 11 angivne vægtede summer.

18. AUDIT

18.1 Kundens adgang til audit

Kunden har ret til i hele Kontraktens løbetid at kontrollere Leverandørens arbejde med henblik på at afdække risici for overskridelse af Tidsplanen (Bilag 1) og de afgivne tids- og vederlagsestimater, jf. punkt 5.1.2, med henblik på at afdække, om Leverandøren opfylder Kontraktens krav til løbende kvalitetssikring af arbejdet, jf. punkt 3.2.7, og med henblik på Leverandørens opfyldelse af kravene til sikkerhed, jf. punkt 19. Kunden kan herunder kræve, at auditor får adgang til Leverandørens kildekode med henblik på at kontrollere kvaliteten heraf. I tilknytning hertil kan Kunden anmode Leverandøren om for samtlige aktiviteter, der direkte eller indirekte bidrager til Kontraktens opfyldelse, herunder Kundens deltagelse, at udarbejde en detaljeret ressourceplan.

Audit kan også omfatte en kontrol af, hvorvidt Leverandøren opfylder kravene til indsigt, jf. Bilag 8, herunder hvorvidt manglende opfyldelse af kravene til indsigt kan have betydning for Leverandørens opfyldelse af Kontrakten.

18.2 Leverandørens adgang til audit

Leverandøren har ret til i hele Kontraktens løbetid at kontrollere, hvorvidt Kundens deltagelse sker i henhold til kravene til indsigt, jf. Bilag 9, herunder hvorvidt manglende opfyldelse af kravene til indsigt kan have betydning for Leverandørens opfyldelse af Kontrakten.

18.3 Gennemførelse af audit

Audit gennemføres af en uvildig sagkyndig, der udpeges i overensstemmelse med bestemmelserne i punkt 37.2. Den uvildige sagkyndige afgørelse er endelig og bindende for begge Parter.

Twister om fortolkning af Kontrakten og andre juridiske spørgsmål kan ikke afgøres af den sagkyndige.

Audit skal ske med 10 Arbejdsdages varsel via Meddelelse og maksimalt fire gange årligt. Omkostningerne til den uvildige sagkyndige afholdes af den rekvirerende Part, jf. dog nedenfor.

Såfremt Leverandøren har overskredet en frist for Overtagelse, driftsprøve, eller Leverandøren erkender at ville komme til at overskride en sådan frist, kan der gennemføres audit hos Leverandøren ud over det anførte maksimale antal gange pr. år. Omkostningerne til den uvildige sagkyndige afholdes i dette tilfælde af Leverandøren.

Hver Part er forpligtet til i rimeligt omfang og uden særskilt vederlag at yde auditor den bistand, der er nødvendig til gennemførelse af audit, herunder ved at give auditor adgang til relevante lokaliteter og oplysninger.

Audit indebærer ingen begrænsning i Leverandørens ansvar for at opfylde kravene i Kontrakten. Såfremt en gennemført audit giver anledning til ændringer i Kontrakten, gennemføres disse i overensstemmelse med punkt 6 og punkt 36.3.

Audit skal så vidt muligt tilrettelægges, så den er til mindst mulig gene for Kontraktens opfyldelse.

19. SIKKERHED

Leverandøren, dennes medarbejdere, underleverandører og disses medarbejdere skal implementere og overholde de krav til sikkerhed, der er angivet i Bilag 3, i forbindelse med Kontraktens opfyldelse. Såfremt en opfyldelse af disse krav indebærer krav til Kundens deltagelse, ud over de aktiviteter, Kunden i forvejen forventes selv at håndtere på baggrund af egne forskrifter og arbejdsrutiner, skal Leverandøren angive det i Bilag 9.

20. VEDERLAG

Alle priser er angivet i danske kroner. I vederlaget er inkluderet de på kontrakttidspunktet gældende afgifter, bortset fra moms. Ved ændring af danske afgifter eller ved indførelse af nye afgifter skal priserne reguleres med den økonomiske nettokonsekvens heraf, således at Leverandøren stilles uændret.

Priserne er faste, medmindre andet er angivet i Bilag 14.

I vederlaget er inkluderet forsikring indtil Overtagelse, for eventuelt udstyr dog kun indtil Installationsdagen.

I vederlaget er inkluderet transport, fortæring og ophold for Leverandørens ansatte, medmindre andet er anført i Bilag 14.

Leverancevederlaget omfatter det aftalte vederlag for Leverancen, jf. Bilag 14, punkt 2. En specifikation af leverancevederlaget samt øvrige vederlag, herunder vederlag for vedligeholdelse og drift, er anført i Bilag 14.

Ved Egentlige Ændringer og Optioner, der leveres som en Selvstændig Opgave, jf. punkt 6.3 og punkt 14.3, fastsættes et selvstændigt vederlag i overensstemmelse med retningslinjerne fastlagt i Bilag 14.

Ved opgørelse af leverancevederlaget efter punkt 25.2.1, punkt 28 og punkt 37.3.4.1 medregnes dog eventuelle løbende betalinger for anvendelse af Standardprogrammel for fire år regnet fra Overtagelse.

21. INCITAMENTER

Såfremt der er aftalt et incitamentsprogram for Leverandøren, er dette beskrevet i Bilag 15.

22. BETALINGSBETINGELSER

22.1 Generelt

Kunden skal betale leverancevederlaget i overensstemmelse med det i Bilag 14 anførte.

Såfremt der ved overtagelsesprøven konstateres Fejl vedrørende Absolutte krav og/eller Øvrige krav, som ikke hindrer godkendelse af overtagelsesprøven, tilbageholdes en rimelig og forholdsmæssig andel af det vederlag, der skulle betales ved godkendelse af prøven, indtil Fejlene er afhjulpnet, eller listen over Fejl på anden måde er afsluttet ved aftale mellem Parterne. Den andel, som tilbageholdes, er nærmere beskrevet i Bilag 14.

Vederlag for vedligeholdelse, support og betaling for anvendelse af Standardprogrammel skal betales af Kunden som angivet i Bilag 14.

Kunden er dog tidligst forpligtet til at betale 30 kalenderdage efter modtagelse af fyldestgørende faktura.

For betalinger, som erlægges forud for Overtagelse (acantobetalinger), bortset fra vederlag for Ibrugtagning forud for Overtagelse, er det en betingelse for betaling, at Leverandøren forud har stillet fuld og uigenkaldelig anfordringsgaranti fra anerkendt pengeinstitut eller forsikringselskab til sikkerhed for tilbagebetaling af beløbet. Anfordringsgarantien skal forelægges Kunden til godkendelse. Garantien frigives, når den pågældende Leverance er leveret til Kunden.

22.2 Fakturering

Fakturering skal ske elektronisk og opfylde de i medfør af Bekendtgørelse nr. 798 af 28. juni 2007 af lov om offentlige betalinger mv. med de til enhver tid gældende senere ændringer fastsatte krav samt kravene i den til enhver tid gældende momslov, jf. Bekendtgørelse nr. 663 af 16. juni 2006 om merværdiafgiftsloven, som ændret, vedrørende fakturaers indhold (§ 40) og elektroniske fakturaer (§ 45).

En frist for fakturering betyder, at de elektroniske fakturaer skal være tilgængelige for Kunden i det elektroniske betalingssystem inden fristens udløb.

Kundens EAN-nummer er: *[Indsættes af Kunden]*.

Faktureringen sker som anført i Bilag 14.

23. GARANTIER

23.1 Generel garanti

Under forudsætning af, at eventuelle krav til Kundens it-miljø er opfyldt, jf. punkt 4, samt at Kunden yder den forudsatte medvirken, jf. punkt 10 og Bilag 9, garanterer Leverandøren, at Leverancen, vedligeholdelse og eventuel Drift opfylder alle de i Kontrakten stillede krav til det leverede og God it-skik. Såfremt dette ikke er tilfældet, påhviler det Leverandøren uden yderligere vederlag og inden for de i Kontrakten fastsatte tidsfrister, jf. Bilag 1, at levere det, der er nødvendigt for at opfylde Kontrakten.

Leverandøren garanterer, at udstyr og Programmel opfylder de krav til funktion, kapacitet, arkitektur, sikkerhed, grænseflader og integration, som fremgår af Leverancebeskrivelsen (Bilag 3) samt Kontrakten i øvrigt, herunder Bilag 16 for så vidt angår Programmel.

Leverandøren garanterer, at der for Kundespecifikt Programmel anvendes designmetoder, kvalitetsstandarder, programmeringssprog og programudviklingsværktøjer i overensstemmelse med God it-skik.

Leverandøren garanterer, at det leverede Programmel er dækket af de i Bilag 16 anførte licenser.

23.2 Fejl i Programmel

Såfremt Kunden har stillet krav om bestemt Programmel, bærer Kunden risikoen for Fejl og for ekstraordinære omkostninger ved Leverandørens opfyldelse af Leverandørens vedligeholdelsesforpligtelser, der må tilskrives sådant Programmel, og som ikke burde være undgået af Leverandøren.

Såfremt kravet alene vedrører en bestemt slags Programmel i almindelighed, bærer Kunden dog kun risikoen for Fejl og ekstraordinære vedligeholdelsesomkostninger, i den udstrækning Leverandøren ikke ved sit valg af det konkrete Programmel har eller burde have forudset sådanne Fejl eller ekstraordinære vedligeholdelsesomkostninger.

23.3 Leverandørens ressourcer

Leverandøren garanterer ved udførelse af ydelser i henhold til Kontrakten at anvende tilstrækkelige og kvalificerede ressourcer samt at være i besiddelse af de aftalte kompetencer og den fornødne indsigt i forhold til at gennemføre Projektet under anvendelse af den Agile Metode, jf. Bilag 8.

23.4 Estimer

Leverandøren garanterer, at estimer udarbejdes på professionel og forsvarlig vis, og for så vidt angår vederlags- og tidsestimater under anvendelse af den i Bilag 14 angivne metode.

23.5 Kundens deltagelse

Kunden garanterer at deltage aktivt i Projektet som beskrevet i Kontrakten, jf. punkt 10 og Bilag 7 samt ved sin deltagelse at anvende tilstrækkelige og kvalificerede ressourcer.

Kunden garanterer endvidere at opfylde de i Bilag 9, jf. punkt 9.2, angivne krav til indsigt i forhold til at gennemføre Projektet under anvendelse af den Agile Metode.

Såfremt det er en forudsætning for Kundens opfyldelse af de i Bilag 9, jf. punkt 9.2, angivne krav til indsigt, at Kunden har deltaget i et uddannelsesforløb i den anvendte Agile Metode, er dette angivet i Bilag 3.

Såfremt det er en forudsætning for Kundens anvendelse af Leverancen, at Kundens brugere har deltaget i et af Leverandøren anbefalet og gennemført uddannelsesforløb, er dette angivet i Bilag 9.

23.6 Ændringsmuligheder

Leverandøren garanterer, at Leverancen og eventuel Drift kan ændres i overensstemmelse med retningslinjerne i punkt 6 og 14 samt det, der i Bilag 3 er beskrevet som en mulig Option eller Egentlig Ændring af Leverancen eller i Bilag 16 som en yderligere funktionalitet.

Endvidere garanterer Leverandøren, at Optioner og aftalte ændringer ikke indskrænker Leverancens eksisterende egenskaber i forhold til opfyldelse af Kundens Behovsopgørelse (Bilag 3), herunder Leverancens egnethed i forhold til Kundens Forretningsmæssige Mål og Behov, eller hindrer/begrænser Leverancens fortsatte opfyldelse af kravene i Kontrakten, medmindre andet er angivet i Bilag 3 eller følger af aftalen om den pågældende Option eller ændring.

23.7 Tredjemands udførelse af vedligeholdelse og ændringer

Leverandøren garanterer at integrere ændringer leveret af tredjemand med Leverancen, såfremt ændringens tekniske løsning opfylder krav til grænseflader mv. fastsat i Bilag 3 samt God it-skik i øvrigt. Leverandøren vederlægges særskilt herfor.

Kunden har ret til selv eller ved tredjemand at udføre vedligeholdelse eller ændringer af Programmel, medmindre andet er anført i Bilag 16, jf. punkt 31.

I det omfang Kunden har ret til selv eller ved tredjemand at udføre vedligeholdelse eller ændring af Programmel, jf. punkt 31, garanterer Leverandøren:

- At Programmet er udført på en hensigtsmæssig måde, således at tredjemand kan udføre vedligeholdelse og ændringer uden uforholdsmæssigt stort forbrug af ressourcer under forudsætning af, at den pågældende tredjemand har de kvalifikationer, som sædvanligvis må forventes ved en opgave af den pågældende art.
- At Programmet og leveret udstyr er udformet således, at vedligeholdelse og ændringer vil kunne udføres af tredjemand ved anvendelse af Standardvedligeholdelses- og Standardudviklingsværktøjer, medmindre andet er angivet i Bilag 16.
- At - dersom det i Bilag 16 er fastsat, at vedligeholdelse og ændringer ikke kan ske ved anvendelse af Standardvedligeholdelses- og Standardudviklingsværktøjer - vil Leverandøren i overensstemmelse med punkt 31.2 og punkt 31.3.1.1 stille de fornødne

vedligeholdelses- og udviklingsværktøjer mv. til rådighed for Kunden eller en af Kunden valgt tredjemand til brug for opgaven.

23.8 Hæftelse for underleverandører

Leverandøren hæfter for underleverandørers leverancer og ydelser efter Kontrakten på ganske samme måde som for sine egne forhold, dog med nedenstående begrænsninger.

Såfremt Kunden som følge af Leverandørens rådgivning har indgået licensaftale om brug af Tredjeparts Standardprogrammel direkte med licensgiveren, jf. punkt 10.4, anses licensgiveren også som underleverandør.

Såfremt der er tale om en Fejl i Tredjeparts Standardprogrammel, som Leverandøren ikke burde have erkendt eller forudset på tidspunktet for Kontraktens indgåelse, og som har karakter af en Fejl i Programmet i forhold til underleverandørens specifikationer (programfejl) og ikke en Fejl i forhold til kravene til Leverancen i Kontrakten (systemfejl), gælder følgende begrænsninger i Leverandørens afhjælpningspligt:

- Leverandøren skal straks rapportere Fejlen til producenten af Standardprogrammet og indhente dennes bekræftelse på, at forholdet er accepteret som en Fejlrapportering. Leverandøren skal med passende mellemrum følge op på fejlrapporteringen og rapportere tilbage til Kunden.
- Leverandøren skal gøre sit yderste for at reducere problemets omfang, herunder anvise relevant omgåelse.
- Når tredjemand har leveret en rettelse af den pågældende eller eventuelt andre Fejl eller har anvist relevant omgåelse, skal Leverandøren straks sørge for orientering af samt installation hos Kunden, hvor dette i øvrigt er en del af den aftalte vedligeholdelse.

Ovenstående begrænsning i Leverandørens udførelse af fejlrettelser omfatter ikke det Programmel, der er særskilt undtaget i Bilag 3. Programmel fra Leverandørens koncernforbundne selskaber kan ikke undtages herfra. Begrænsningen indebærer ingen begrænsning i kravene til godkendelse af overtagelsesprøve eller driftsprøve eller i Kundens andre misligholdelsesbeføjelser.

23.9 Garanterede servicemål

Leverandøren garanterer, at de i Bilag 11 anførte servicemål opretholdes fra Overtagelse af de enkelte Delleverancer og indtil ophør af vedligeholdelsesforpligtelsen. Såfremt der gælder særlige servicemål for en eventuel ibrugtagingsperiode forud for Overtagelse for de enkelte Delleverancer, er dette angivet i Bilag 11.

Til opretholdelse af de garanterede servicemål skal Leverandøren udføre forebyggende og afhjælpende vedligeholdelse som angivet i punkt 15.

23.10 Tredjemands rettigheder

Leverandøren garanterer, at det leverede ikke krænker andres rettigheder, herunder patenter eller ophavsrettigheder.

Det er en forudsætning for garantien, at Kunden ved Meddelelse straks giver Leverandøren underretning herom, når Kunden bliver opmærksom på eventuelle rettighedskrænkelser, og at Kunden bistår Leverandøren under sagen i fornødent omfang.

nødvendige omkostninger forbundet med Kundens brug af Delleverancer, som ikke er omfattet af ophævelsen, [b)...c).....]. Tab af data anses for indirekte tab, bortset fra tilfælde hvor dette skyldes Leverandørens Drift eller anden datahåndtering, hvor dette er omfattet af Kontrakten.

Foranstående begrænsninger gælder kun, såfremt tabet ikke kan henføres til grov uagtsomhed eller forsættelige forhold hos den skadevoldende Part.

Leverandøren har et produktansvar for produkter, der er leveret eller produceret af Leverandøren. Leverandøren er forpligtet til at opretholde produktansvarsforsikring fra indgåelsen af Kontrakten og indtil fem år efter Overtagelse af den sidste Delleverance. Produktansvaret for tingskade er beløbsmæssigt begrænset til kr. 5 millioner pr. skadestilfælde.

For de dele af Leverancen, for hvilke der er tegnet aftale om vedligeholdelse eller Drift, opretholdes produktansvarsforsikringen i hele vedligeholdelses- og driftsperioden.

30. FORCE MAJEURE

Hverken Leverandøren eller Kunden skal anses for ansvarlig over for den anden Part for så vidt angår forhold, der ligger uden for Partens kontrol, og som Parten ikke ved Kontraktens underskrift, henholdsvis en aftale om ændringer, burde have taget i betragtning (herunder strejker) og ej heller burde have undgået eller overvundet. Forhold hos en underleverandør anses kun for force majeure, såfremt der for underleverandøren foreligger en hindring, der omfattes af 1. punktum, og som Parten ikke burde have undgået eller overvundet.

Force majeure ved forsinkelse kan højst gøres gældende med det antal Arbejdsdage, som force majeure-situationen varer. Såfremt en tidsfrist for Leverandøren udskydes på grund af force majeure, udskydes de betalinger, der knytter sig dertil, tilsvarende.

Force majeure kan kun påberåbes, såfremt den pågældende Part har givet Meddelelse herom til den anden Part senest fem Arbejdsdage efter, at force majeure er indtrådt. Meddelelsen skal indeholde en vurdering af den forventede varighed af force majeure-situationen.

Den Part, der ikke er ramt af force majeure, er berettiget til at annullere Kontrakten helt eller delvis, såfremt aftalt Overtagelse overskrides med 60 Arbejdsdage som følge af force majeure. Annullering kan alene ske med virkning for den eller de konkrete Delleverancer, der er berørt af force majeure-situationen samt for fremtidige Delleverancer. Annullering kan således ikke ske med virkning for Delleverancer, som Kunden allerede har overtaget, medmindre Delleverancen har Afhængigheder til Absolutte Krav, der ikke på annulleringstidspunktet er leveret ved Overtagelse af en Delleverance.

I tilfælde af sådan annullering tilbageleverer begge Parter snarest muligt, hvad de har modtaget fra den anden Part i forhold til det der er omfattet af annullationen, og der består derefter ingen yderligere krav mellem Parterne. Herudover kan Kunden annullere en aftale om vedligeholdelse eller eventuel Drift med virkning for fremtidige ydelser, såfremt Leverandøren er forhindret i at levere disse ydelser som følge af force majeure i en periode på 20 Arbejdsdage inden for en periode på tre måneder.

31. RETTIGHEDER TIL PROGRAMMEL, DOKUMENTATION OG ANDET MATERIALE BESKYTTET AF IMMATERIELLE RETTIGHEDER

31.1 Generelt

Leverandøren og/eller eventuelle underleverandører har ophavsret til Programmel og Dokumentation i overensstemmelse med ophavsretslovens bestemmelser herom.

Kunden erhverver brugsret til Programmel og Dokumentation, herunder Programmel og Dokumentation der er tilpasset eller ændret i henhold til punkt 6 og/eller vedligeholdt i henhold til punkt 15.

Brugsretten omfatter rettigheder til at foretage den for brugen af Programmet nødvendige kopiering og ændring, herunder sikkerhedskopiering, fejlrettelse og dekompileing med henblik på at opnå interoperabilitet, i overensstemmelse med ophavsretslovens § 36 og § 37.

I det omfang Leverandøren ikke varetager Driften, omfatter brugsretten tillige de rettigheder til bl.a. kopiering og ændring, der er nødvendige for, at Kunden kan overlade Driften af Leverancen til tredjemand.

I øvrigt er brugsrettens kvalitative indhold samt kvantitative, geografiske og tidsmæssige omfang fastsat i Bilag 16 for så vidt angår både Standardprogrammel og Kundespecifikt Programmel, begge med tilhørende Dokumentation. I det omfang Bilag 16 ikke indeholder oplysninger om Kundens brugsret, er der ingen begrænsninger herfor.

Bilag 16 regulerer desuden Kundens adgang til at overdrage brugsretten til tredjemand, ud over de i punkt 33 nævnte tilfælde.

Det i Bilag 16 anførte kan ikke medføre, at Leverancebeskrivelsen ikke opfyldes, eller at det i nærværende punkt 31 anførte fraviges. Dette gælder uanset, om licensaftalerne i Bilag 16 er indgået mellem Leverandøren og Kunden eller mellem underleverandører og Kunden. Formålet med Bilag 16 er primært, som led i Leverandørens licensstyring for Kunden, at fastlægge brugsrettens nærmere indhold i overensstemmelse med Leverancebeskrivelsen og nærværende punkt 31.

Det skal være oplyst i Bilag 16, hvilke af Programmellets funktionaliteter der falder inden for Leverancebeskrivelsen. I det omfang Bilag 16 ikke indeholder disse oplysninger, anses alle Programmellets funktionaliteter at falde inden for Leverancebeskrivelsen.

De vederlagsmæssige konsekvenser af udnyttelse af Programmellets enkelte funktionaliteter inden for Leverancebeskrivelsen skal være oplyst i Bilag 16. I det omfang disse oplysninger ikke fremgår af Bilag 16, udløser udnyttelsen intet vederlag.

Hvis der er andre konsekvenser af Programmellets udnyttelse inden for Leverancebeskrivelsen end de vederlagsmæssige, herunder f.eks. forpligtelser til offentliggørelse af ændringer, skal det være oplyst i Bilag 16. Såfremt sådanne konsekvenser ikke er oplyst, kan de ikke tillægges retsvirkning i forholdet mellem Kunden og Leverandøren.

Leverandøren skal skadesløsholde Kunden, såfremt Kunden bliver mødt med krav fra tredjepart på grundlag af licensbestemmelser, der ikke er oplyst eller strider mod oplysningerne i Bilag 16. Dette

forhandlingerne, kan hver af Parterne ved Meddelelse begære tvisten henvist til forhandling i et af Parterne nedsat konfliktløsningsorgan.

Hver af Parterne har i forbindelse med Kontraktens indgåelse angivet de personer med bemyndigelse til at træffe bindende beslutninger på vegne af Parten i relation til opståede tvister, der skal repræsentere den respektive Part i konfliktløsningsorganet. Repræsentanterne er angivet i Bilag 8 og Bilag 9.

Medlemmerne af konfliktløsningsorganet skal senest [...] Arbejdsdage efter tvistens henvisning mødes med henblik på forhandling om en løsning af tvisten. Såfremt konfliktløsningsorganet ikke opnår enighed om en løsning af tvisten på dette møde, skal konfliktløsningsorganet afholde et nyt møde inden for yderligere en periode på [...] Arbejdsdage.

37.3.2 Vejledende udtalelse

Hvis enighed ikke kan opnås i konfliktløsningsorganet, og der er uenighed om fortolkningen af Kontraktens bestemmelser, kan hver Part anmode en uafhængig tredjepart om at afgive en vejledende udtalelse om spørgsmålet.

37.3.3 Mediation

Hvis enighed ikke kan opnås i konfliktløsningsorganet, skal tvisten på begæring fra en Part søges løst ved mediation ledet af en af Parterne i fællesskab udpeget mediator. Hvis Parterne ikke inden [5] Arbejdsdage, efter at en af Parterne har begæret tvisten løst ved mediation, har opnået enighed om valg af mediator, kan enhver af Parterne anmode Danske IT-advokater (DITA) om at udpege en mediator. Mediation gennemføres i givet fald i overensstemmelse med Danske IT-advokaters mediationsprocedure.

37.3.4 Voldgift

Hvis enighed ikke kan opnås i konfliktløsningsorganet, kan hver af Parterne indbringe tvisten til endelig afgørelse ved voldgift efter bestemmelserne i henholdsvis punkt 37.3.4.1 eller punkt 37.3.4.2.

Stedet for voldgiftsretten er i den kommune, hvor Kunden er registreret.

37.3.4.1 Mindre tvister

Såfremt der er tale om en tvist, hvor værdien for hver af Parterne ikke overstiger [...] mio. kr. med tillæg af vederlag for vedligeholdelse og eventuel Drift, afgøres tvisten ved voldgift efter "Regler om forenklet voldgiftsproces ved Det Danske Voldgiftsinstitut". Ved opgørelse af vederlag for vedligeholdelse og eventuel Drift beregnes et vederlag for disse for fire år fra Overtagelse af den sidste Delleverance.

Voldgiftsretten udpeges af Voldgiftsinstituttet i overensstemmelse med "Regler om forenklet voldgiftsproces ved Det Danske Voldgiftsinstitut". Voldgiftsdommeren udpeges af Det Danske Voldgiftsinstitut. Parterne kan senest samtidig med udløbet af fristen for indklagedes svar i fællesskab bringe en voldgiftsdommer i forslag. Parterne er enige om i fællesskab at søge at udpege en voldgiftsdommer efter indhentet indstilling fra Danske IT-advokater (DITA).

37.3.4.2 Større tvister

I tilfælde, der ikke er omfattet af punkt 37.2 eller punkt 37.3.4.1, afgøres tvisten ved voldgift efter "Regler for behandling af voldgiftssager ved Det Danske Voldgiftsinstitut".

Voldgiftsretten udpeges af Voldgiftsinstituttet i overensstemmelse med "Regler for behandling af voldgiftssager ved Det Danske Voldgiftsinstitut". Når tvisten skal afgøres af tre voldgiftsdommere, kan klageren i sit klageskrift komme med forslag til sin voldgiftsdommer. Indklagede kan i sit svar komme med forslag til sin voldgiftsdommer. Den tredje voldgiftsdommer, der er voldgiftsrettens formand, bringes i forslag af Det Danske Voldgiftsinstitut, medmindre Parterne inden udløb af fristen for indklagedes svar i fællesskab foreslår en formand. Parterne er enige om i fællesskab at søge at udpege en formand efter indhentet indstilling fra Danske IT-advokater (DITA).

37.4 Parternes forpligtelser ved tvister

Parterne skal i perioden, hvori konfliktløsning pågår, jf. punkt 37.2 og punkt 37.3, fortsat opfylde deres forpligtelser efter Kontrakten, herunder fortsætte arbejdet med udvikling af Leverancen.

38. BEVILLINGSMÆSSIGE FORBEHOLD

Kontrakten er kun bindende for Kunden under forudsætning af, at der opnås fornøden bevillingsmæssig hjemmel. Fornøden bevillingsmæssig hjemmel skal være opnået senest på det i Bilag 1 angivne tidspunkt. Ellers er Leverandøren fritstillet.

39. UNDERSKRIFTER

Kontrakten underskrives i to originale eksemplarer, hvoraf Parterne hver modtager et eksemplar.

Sted:

Sted:

Dato:

Dato:

For Kunden:

For Leverandøren: